

ב"ה

שרייבן נאך חיבורים

ברכות, עיזודים, הוראות והנחיות קודש מהרבי
לרב שלום דובער הלוי וולפא שי'
בקשר עם כתיבתם והוצאתם לאור של ספריו וחיבוריו

תשורה

משמחת הנישואין

של חיים דוד ועטיל ברכה שיחין

וילהלם

אור לחג הגאולה י"ט כסלו ה'תשפ"ה

כפר חב"ד, ארץ הקודש ת"ו

סעודה בעולם הישיבות:
מתקפק בלמדנותו של

עונים בע"מ, בסניף "יודו ובא נמחה"
דל, כנסת המדרון.
כמה מיסוד הארזן את חב"ד
"הכת הודעו ויש למהות של מלכותם"
ואו טוט שמוכעני של מל מל באר
ש"י "איום וקלות" במהרה ולא נמחה
שמים. התעורר התביעות באר נמחה
המגד תדעו
במסגרת אשר איננה מהר
מסגרת תדעו של מל המדרון המדרון
מסגרת תדעו של מל המדרון המדרון
מסגרת תדעו של מל המדרון המדרון

מאת מנחם רהט
קבר נדוש מאל ראש מוסדות חב"ד בך
הידיעות שיכא כמים אלה לאור, מעורר
משה מלך מוסדות, ואל, מוסד יהוא
בארזן מלך מוסדות למעשה של
בארזן חב"ד שייך
מסגרת תדעו של מל המדרון המדרון
מסגרת תדעו של מל המדרון המדרון
מסגרת תדעו של מל המדרון המדרון

גם דעת יורה גר

גם דעת יורה גר

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן התמים **חיים דוד שי** עם ב"ג הכלה **עטיל ברכה** תחי' למזל טוב, בשעה טובה ומוצלחת. התודה והברכה ניתנת בזה לידידנו ומכירנו שיחיו אשר הואילו לשמוח איתנו יחדיו ביום שמחת לבבנו, ולברכנו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות. בשמחה וטוב לבב, ולאות תודה והוקרה הננו מתכבדים בזה להגיש לנוטלים חלק בשמחתנו תשורה זו, על יסוד ההנהגה בחתונת הרבי מלך המשיח והרבנית. התשורה כוללת סקירה מקיפה ומרתקת על יחסו של הרבי לכמה מספריו של סב החתן הרה"ח ר' שלום דובער הלוי שי' וולפא.

זכה הרב וולפא להביא את דעתו של הרבי אל תוככי העולם התורני באמצעות יכול עצום של ספרים בשלל נושאים. על כמה מספריו אלו, זכה להוראות והנחיות מפורטות מהרבי, ואף להבעת קורת רוח. התייחסויות אלו מופיעות בשלימותן ב'תשורה' זו.

יש לציין, שחלק ממענות הרבי המופיעים בתשורה זו מתפרסמים כאן לראשונה. בפתח, צילום התשורה שחולקה בחתונת הרבי והרבנית בי"ד כסלו תרפ"ט הכוללת כתי"ק אדה"ז ע"ד חומר ענין המחלוקת בקשר עם מעשה שהי', ובו בין היתר נכתב אשר "רוב הצרות והתלאות הן ממחלוקת לשם שמים הרחמן יצילנו ממנה".

ויהי רצון, ובפרט בעמדנו בתוך ימי ה"שבע ברכות" דנישואי הרבי והרבנית בי"ד כסלו **"דער טאג וואס מ'האט מיר פארבונדן מיט אייך און אייך מיט מיר און צוזאמען וועלן מיר אויסמאטערן די גאולה האמיתית והשלימה"**¹ [היום שבו קישרו אותי עמכם ואתכם עמי, ויחד נתייגע ונביא את הגאולה האמיתית והשלימה], ובזה גופא בחג הגאולה **"ט-כ"ף כסלו התחלת הגילוי דתורתו של משיח, שאז יהיו הנישואין דהקב"ה וכנס"י"**², שתיכף ומיד ממש יתגלה אבינו כ"ק אדמו"ר מלך המשיח ויגאלנו מארבע כנפות הארץ ויוליכנו קוממיות לארצנו וישמיענו נפלאות מתורתו, ואזי **"ישמע בהרי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה"** ו"יושבים יחד עם הקב"ה ב"שולחן ערוך" לסעודת הנישואין, הסעודה דליתן ושור הבר ויין המשומר שבסיומה **"אומר לו (הקב"ה) לדוד (דוד מלכא משיחא) טול (כוס של ברכה) וברך, אומר להן, אני אברך ולי נאה לברך"**³ בגאולה האמיתית והשלימה ושמחת עולם על ראשם.

חג הגאולה י"ט כסלו תשפ"ה
כפר חב"ד, אה"ק תובב"א

משפחת ליפשי

משפחת וילהלם

1. משיחת י"ד כסלו ה'תשי"ד.
2. שיחות ש"פ וישלח, ט"ז כסלו ה'תשנ"ב.
3. שם.

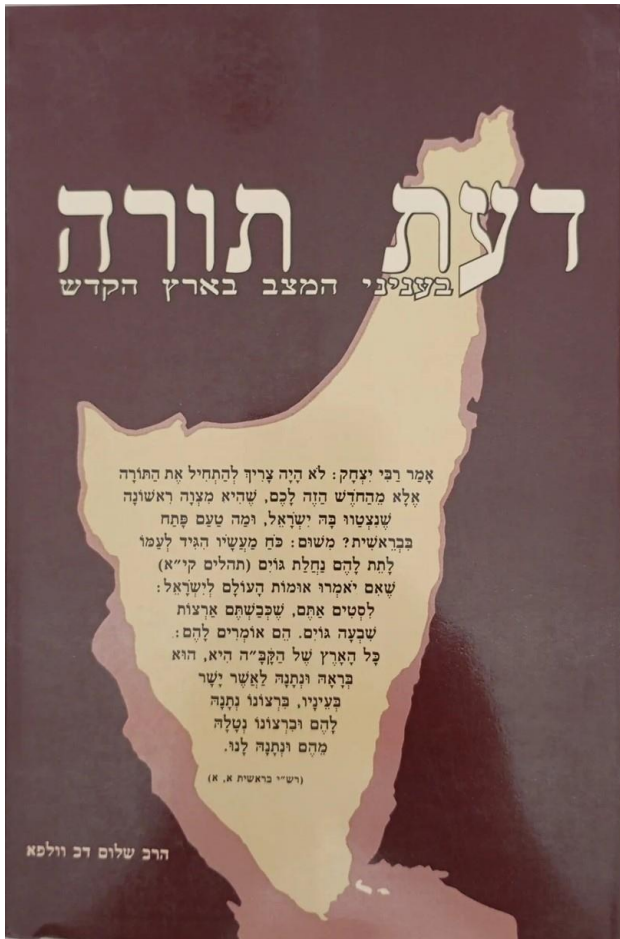
ספר

דעת תורה

בעניני המצב באה"ק

"...מה שכתוב בספר שאמרתי בזמנו בתור השערה שיהיה כך וכך, הנה עכשיו רואים בעוונותינו הרבים, שאמנם כך נהיה בפועל. . ולכן צריך להדפיס שוב את ה"דעת תורה". . פשוט להצביע על העובדות היבשות, שמכך שהחזירו ושוויתרו היה רק צרות צרורות"

”פרסום קטעים הנ”ל . . רצוי וכו”

על הרקע לכתיבת הספר
”דעת תורה בעניני המצב
בארץ הקודש”, סיפר
המחבר הרב שלום דובער
הלוי שי’ וולפא:

בתקופת ביקור סאדאת
בישראל, בתחילת שנת
תשל”ח, הרבה הרבי לדבר
בהתוועדויות על גודל
הסכנה שבהסכמי השלום
עם מצרים. הרבי היה זועק
מקירות לבו ומזהיר מפני
פקוח הנפשות שבהסכמי
השלום. ואילו מנגד, היינו
שומעים רבנים
המשמיעים הצהרות בכלי
התקשורת בעד מסירת
שטחי ארץ הקודש
לערבים ואף טוענים
שדווקא מסירת השטחים
תביא למניעת פקוח נפש.

כאב לי מאד שדעתו של הרבי אינה מוצגת בצורה נכונה בציבור, במיוחד
בציבור התורני, והתחלתי בכתיבת מכתבים למערכות העיתונים השונים,
בעיקר לעיתונים החרדיים, בהם הצגתי את שיטתו של הרבי על המצב.

זכיתי שפעם אף קרא הרבי את אחד המכתבים (שכותרתו היתה ”פיקוח נפש
– מהו?”) וכתב עליהם הערה ”באופן חשאי” (שלהי חודש מרחשון תשל”ט):

**כדאי להשתדל שעוד כו”כ יכתבו ופרסמו עד”ז (בשינוי לשון – ולא
תוכן).**

מאוחר יותר, עלה בדעתי לסדר קלטת שמע שתכלול קטעים מיוחדים שבהם
מדבר הרבי על הסכנה שבהסכמי השלום ולהפיץ קלטת זו בין בני התורה בבני
ברק ובירושלים.

לפני חנוכה תשל"ט, פרסמתי מודעה בעיתון "המודיע", בה הצעתי לבני תורה המעוניינים לשמוע את דבריו של הרבי אודות המצב בארץ הקודש להזמין אצלי קלטת תמורת מחיר סמלי, ואכן עד מהרה קיבלתי הזמנות רבות. באותו שבוע, נסעתי אל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנוי יורק, ומיד בבואי ביקשתי מהרה"ח ר' חיים ברוך שי' הלבפשטאם (המומחה לתקשורת) שישכפל עבורי עשרות עותקים מהקלטת שהכנתי.

כאשר שמע ר' חיים ברוך את בקשתי, הציע לי שלא אמהר להפיץ את הקלטת לפני שאני שואל את הרבי על כך. הוא סיפר שפעם פרסם בעתון מודעה שאפשר להשיג אצלו קלטות מהתוועדויות של הרבי שליט"א, והרבי - חתך את המודעה מהעיתון, שלח אותה אליו וכתב עליה "אפילו עבד עברי אין מעמידין אותו על אבן המקח". כלומר שהרבי לא רצה שיפרסמו ברבים אודות מכירת קלטות המשמיעות שיחות שלו ("אבן המקח" הייתה אופן הפרסום שהיה נהוג בעבר).

כששמעתי דברים אלו, מיהרתי לכתוב אל הרבי ולשאל האם אבטל את התכנית של הפצת הקלטות, ואם אמנם הרבי אינו מעוניין בזה, א"כ באיזה אופן אחר אוכל להפיץ באופן מסודר את דברי הרבי בין בני תורה ובציבור הרחב.

בתשובתו של הרבי, המובאת להלן, הביע את דעת קדשו כי הרעיון להפיץ שיחות אלו רצוי בהחלט, אלא שפירט מספר חסרונות שישנן כאשר הדבר נעשה באמצעות קלטות:

פרסום קטעים הנ"ל

באהקת"ו [בארץ הקודש תבנה ותכונן] - **רצוי וכו'**

(משא"כ בחו"ל),

אלא שכפשוט צ"ל באופן מסודר ומבלי חאפן [לחטוף] א' אצל הב' וכו',

ופשיטא שצ"ל המ"מ וכיו"ב מוגהים היטב

ולפעמים גם (בנוגע לכפילת ענינים בהדיבור - מפני שבאו להתועדות

פנים חדשות וכיו"ב -) השמטות, או תיקון פליטת הפה וכו'.

- שלכ"ז צ"ל אחראי מתאים, ושלא יסתור לאחראי שני.

עפכ"ז אפ"ל המשך פעולתו הנ"ל - כשיתדבר במזכ' אופן שלא יסתור

הפעולות ואופן דע"ע באה"ק.

כתבתי לרבי שאני מבין שתשובתו של הרבי למעשה שוללת את ענין ההקלטות.

על התיבות: "התשובה שוללת ענין הטייפים", כתב הרבי:

כי קשה במאד לעשות בהם התיקונים שכתבתי.

לאור תשובת הרבי המלמד על רצונו הק' בהפצת "קטעים" בעניני שלימות הארץ "באופן מסודר", החל הרב וולפא שי' לשקוד על הכנת הספר "דעת תורה" המרכז את עיקרי שיטת הרבי בעניני אה"ק ושלימותה כפי שנתבארו בשיחות הקודש.

מוכרחת הגהה מדויקה

בחודש אייר תשל"ט, בעת ביקורו בחצרות קדשנו, הכניס הרב וולפא את גליונות הספר כתובים במכונת כתיבה ומוכנים כמעט לדפוס. באופן מיוחד במינו, הגי' הרבי בכתב יד קדשו את אחד מפרקי הספר וכתב:

אף שבכלל הסגנון והל' [שיון] וכו' - מתאימים וטובים וכו'

מוכרחת הגהה מדויקה, ולכה"פ ע"י שנים, כדי למנוע כו'.

וכמובן מהדוגמאות (קצתן) המצו"ב עה"ג - שנלקחו באקראי ובכ"ז

לולא התיקון עלול כו'.

וק"ל.

בקשר לנכתב "כדי למנוע כו' . . לולא התיקון עלול כו'", כדאי לציין, שרוב הגהותיו הק' של הרבי עסקו בהסרת ביטויים חריפים שיש לחשוש שכתוצאה מהם יפגע מאן-דהו.

סוג נוסף של הגהות, כך סיפר הרב וולפא, נוגע בהתמקדות בנושא הספר בלבד ובשלילת תערובת של נושאים אחרים שאינם קשורים לענין שלימות הארץ באופן ישיר, דבר שעלול לגרום למי שאינו מסכים עם דעת הרבי בנושאים האחרים להתנגד אוטומטית גם לענין זה.

כך לדוגמא, מחק הרבי קטע שבו הובאו דברי קדשו באחת ההתוועדויות, שאלו הנלחמים בעד מסירת שטחי אה"ק לערבים הם אלו שמנהלים את ההפגנות למען יציאת היהודים מהמדינה ההיא, דבר שפוגע בסיכויי ההצלחה של יציאתם משם.

הרב וולפא סיפר דבר מענין שאירע לאחר מכן, רגע לפני יציאתו מבית חיינו ושובו לארץ הקודש:

"ביום כ"ה באייר תשל"ט תכנתי לשוב לארץ הקודש. לאחר תפילת מנחה, קיבלתי את ברכתו של הרבי לנסיעה ויצאתי מ-770 לעבר שדה-התעופה. לפתע אני מבחין שהרב גרונר רץ אחרי כשבידו קונטרס של שיחת הרבי. התברר, שמיד כשהרבי נכנס לחדרו לאחר מנחה, ביקש ממנו למסור לי את ה"ליקוט" שיצא אז על פרקי-אבות פרק ו'.

כשישבתי במטוס, עיינתי בשיחה, וראיתי שלא יכולה להיות הקדמה טובה יותר לספר מאשר שיחה זו, המדברת על המשנה "רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה". ואכן על זה בניתי את המבוא לספר, בביאור הרעיון, שדעת-תורה אמיתית יכולה להינתן דווקא ע"י הרבי שרואים בו בגילוי את ה"דברים הרבה" שלהם זוכה "כל הלומד תורה לשמה": "אוהב את הבריות . . משמח את הבריות . . ונהנין ממנו עצה ותושיה . . ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים".

"נתקבל לרצון"

לקראת ימי החנוכה תש"מ, הביא הרב וולפא לרבי את הספר המוכן, ועל מכתבו (בו נכתב בין השאר) בקשר לזה הואיל הרבי לענות כדלהלן:

בראש המכתב, כתב הרב וולפא: "מצו"ב עלי ההגהה של החוברת "גדולי תורה – על החזרת שטחים", וחשבתי להדפיס בלי שם המדפיס, ואשאל מכ"ק אדמו"ר שליט"א אודות זה. יש לי עוד הוספות לקונטרס זה.

[הקונטרס "גדולי תורה על החזרת שטחים" מלקט את חו"ד של גדולי הרבנים בענין איסור מסירת שטחי ארץ הקודש לנכרים. הקונטרס נכתב על יסוד הוראת הרבי לרב זוין לערוך לקט שכזה, והוא מכיל את המקבץ שערך הרב זוין עם הוספות רבות. את הקונטרס ערך הרב וולפא והדפיסו בעילום שם המלקט].

בקשר למה שכתב "וחשבתי להדפיס בלי שם המדפיס", מחק הרבי את המילה "חשבתי" וסימן את המילים "להדפיס" וכו'.

ובקשר למה שכתב "יש לי עוד הוספות לקונטרס זה", מחק הרבי את המילים "יש לי", וסימן בעיגול ובשני חיצים (משני הכיוונים) את המילים "עוד הוספות לקונטרס זה"

את המילים "נתקבל לרצון" שבמכתב, סימן הרבי בחץ ובמתחת קו תחתיהם. ובהמשך להם כתב: **ובימי סגולה ורצון – בין י"ט כסלו וימי חנוכה דמוסיף בנמ"צ ותו"א** [בנר מצוה ותורה אור].

בקשר למה שכתב שבדעתו לעשות הוספות והשלמות וכו' ולהכניסם במהדורה הבאה, סימן הרבי את התיבות "ובע"ה אכניס במהדורה ב" וכתב: **הגהה מעולה עוה"פ הן בנוגע להתוכן וגם להסגנון ואין הזמ"ג שאני אעשה זאת.**

כמו כן שאל הרב וולפא האם להיענות להצעה שהופנתה אליו ולמסור את הספר לתרגום לאנגלית (היה זה בעקבות בקשת ועד "שיחות אין אינגליש" שביקשו לתרגם את הספר לאנגלית):

הרבי סימן בעיגול את המילים "לתרגם לאנגלית" וכתב לפניהם "**לא** [לתרגם לאנגלית]", ולאחריהם הוסיף "**כמפורסמת דעתי בזה**".

בהמשכו של אותו משפט נכתב: "ואני שואל אם להסכים לזה". הרבי מחק את תיבת "אם" וכתב במקומה "**לא** [להסכים לזה]".

לאחר צאת הספר, ביו"ד מרחשון תשמ"א, כתב הרב וולפא לרבי: "בע"ה אם יהיו עיתותי בידי אשתדל להשלים השלמות ותיקונים לספר דעת תורה".

על כך ענה הרבי: **ונכון (2)**

בהמשך המכתב הוסיף ושאל: מאחר שלאחרונה ניתן רשות לפרסם עניני שלימות הארץ באנגלית (כגון בניו יורק טיימס) על כן שואל אני אם הוא הדין בנוגע לתרגום ס' דעת תורה, או שהשלילה בזה בתקפה נשארת.

על הנכתב שלאחרונה ניתן רשות לפרסם עניני שלימות הארץ באנגלית כתב הרבי: **ע"י רבנים דכאן (3)**

את המילים "שהשלילה בזה בתוקפה נשארת" – סימן הרבי והוסיף: **לע"ע (4)**

1) ג' י"ז ארחסן טשא
בז קדטא אמוז טשא

2) ג' י"ז ארחסן טשא
בז קדטא אמוז טשא
א. בזא געבען און לחזיר לארץ קדש העיר קדש מלכא
המדינא כעט 1000 ונצא אטאן לארץ ארץ זבת חלב ודבש
יאקל בזא ק' אמוז טשא שנים קדש המדינא
הדמם אלסם ס' המדינא היחסי י' לארץ, ונצא
בזיסו והוצא העמא און מניח הנס. ונצא

3) ג' י"ז ארחסן טשא
בז קדטא אמוז טשא
א. בזא געבען און לחזיר לארץ קדש העיר קדש מלכא
המדינא כעט 1000 ונצא אטאן לארץ ארץ זבת חלב ודבש
יאקל בזא ק' אמוז טשא שנים קדש המדינא
הדמם אלסם ס' המדינא היחסי י' לארץ, ונצא
בזיסו והוצא העמא און מניח הנס. ונצא

4) ג' י"ז ארחסן טשא
בז קדטא אמוז טשא
א. בזא געבען און לחזיר לארץ קדש העיר קדש מלכא
המדינא כעט 1000 ונצא אטאן לארץ ארץ זבת חלב ודבש
יאקל בזא ק' אמוז טשא שנים קדש המדינא
הדמם אלסם ס' המדינא היחסי י' לארץ, ונצא
בזיסו והוצא העמא און מניח הנס. ונצא

"כבר נדפסו הדברים . . בספר דעת תורה"

השליח הרב שרגא פייביש וואגעל ע"ה היה עד להתכתבות מרתקת בין הרבי לבין רבה של בריטניה הרב עמנואל יעקובוביץ, במסגרתה התגלה יחס מיוחד של הרבי אל הספר.

וכך סיפר הרב וואגעל:

"ביני לבין הרב יעקובוביץ שררו יחסי ידידות טובים. אולם, לאחר הסכמי "קעמפ דיוויד", חלה התקררות ביחסינו עקב כך שהרב יעקובוביץ התנגד נחרצות לשיטתו של הרבי בענין.

בעקבות מאמר שפרסם כנגד מאבקו של הרבי, שיגרתי אליו מכתב בין שני עמודים בו מחיתי על הדברים. למחרת הוא הגיב במכתב בן שני עמודים בו ניסה לסתור את דבריי אך לא התביישתי וכתבתי לו מכתב נוסף המסביר עוד יותר את עמדתי. זה לא הספיק, והוא השיב לי במכתב נוסף.

זה לא יכול היה להימשך כך... שלחתי העתק מההתכתבות הארוכה אל הרבי, והרבי עצמו כיוון אותי שלא לעשות זאת לבדי אלא לגרום לאנשים אחרים, שאינם מייצגים רשמית את חב"ד, שיצטרפו לדיון על כך.

בסופו של דבר, החל הרבי בעצמו להתכתב עם הרב יעקובוביץ, הדבר נמשך לכדי התכתבות ארוכה שהתקיימה בשנים תש"מ-תשמ"ב וכללה כמה וכמה מכתבים ארוכים מהרבי שהסבירו את דעתו הק' בעניין השטחים.

אבל באחד השלבים, כנראה עוד בשלב שאני התכתבתי בעצמי עם הרב יעקובוביץ, נכנסתי פעם ליחידות. פעמים רבות בעת יחידות, הייתי מגיש לרבי את הפתק שכתבתי, הרבי היה קורא אותו ואז מתחיל לדבר איתי על נקודות מהכתוב בו; אבל אירע לעיתים קרובות, שכאשר נכנסתי עם הפתק שלי, הרבי הרים את מבטו ודיבר עימי על נושא אחר.

"גם הפעם, כאשר הייתי בעיצומו של הפולמוס עם הרב הראשי, אמר הרבי בפתע: "אני מתפלא שאינך יכול לשכנע אותו בכך", והוסיף: "הכל מתועד בספר "דעת תורה" של הרב וולפא".

הדברים גם מופיעים במפורש במכתב התגובה לרב יעקובוביץ שנכתב על ידי המזכיר הרב ניסן מינדל ובו נכתב: (תרגום מאנגלית):

"הרבי היה בתדהמה גדולה מכך שהיה עליו לחזור שוב על כל הנושא, לאחר שהוא ביאר בצורה ברורה מספר פעמים את עמדתו בהתועדויות רבות, ודבריו הוקלטו בטייפס וגם נדפסו. ובעיקר שכבר נדפסו הדברים בארץ ישראל בספר "דעת תורה", שבלי ספק כבר שמעת עליו וקראת אותו. ולכן מפליא הדבר שבטיעונים שהעלית לפני הרב... פשוט שגית בנסיונך לבאר לו את עמדתו של הרבי".

"2 תיקונים"

כשהספר "דעת תורה" הגיע לידיו של הרב מאיר אמסעל, עורך הירחון התורני "המאור", התפעל מאוד מהרצאת הדברים הבהירה ומהסגנון הצח.

על אתר החליט כי כבר בגיליון "המאור" הקרוב יפרסם סקירה ממצה מהמופיע בספר, בתוספת הקדמה מדוע בחר להביא דווקא את משנת הרבי בנושא.

הסקירה, יחד עם ההקדמה, זכתה לאישורו המהיר של הרבי, שאף ציין בראש העמוד הראשון:

מהיר

2 תיקונים

תיקון אחד היה של טעות דפוס, והשני - של תאריך אסיפת רבנים שהרבי ביקש לוודא את נכונותו.

"לא מצאתי בספרו"

התייחסות נוספת ומיוחדת של הרבי לספר, היתה בחודש כסלו תשמ"ב, בתקופת פינוי יישובי חבל סיני. באותם ימים כתב הרבי לרב וולפא פתק שכותרתו "חשאי ומהיר" ובו מפרט הרבי טיעון שיש להשמיע במסגרת מאמצי ההסברה בענין הנחלת דעת תורה האמיתית בעניני שלימות הארץ ואשר אותו "לא מצאתי בספרו"...

וזלה"ק:

חשאי ומהיר:

לא מצאתי בספרו ולא במק"א שיעורו על ענין פשוט ועיקרי.
כל האומר להחזיר מהשטחים מפני שלא להתגרות באו"ה ופקו"נ [באומות העולם ופיקוח נפש] (היינו שזהו חיוב במכש"כ וק"ו [במכל שכן וקל וחומר] שכך הוא בנוגע לירושלים וכותל המערבי כיון שדרישתם בזה היא בתוקף יותר וביותר) ובודאי יאמרו זה בגלוי עכ"פ עתה וכו' - כשירעישו עד"ז ברדיא, מכ' למערכת וכו' - ולא חב"ד יתחילו ויעשו בזה (שלא יאמרו שזהו מעין מיהו יהודי וכו') - יפסיקו בהיתר להחזיר וקצת מהם אולי גם יחזרו בהם.
 והזריז ה"ז משובח וככל שיגדל הרעש - (ובפרט שהנ"ל מובן ופשוט ורק שחסר האומר) תגדל התועלת.
 ויהי רצון שיבש"ט עד"ז [שיבשר טוב על דבר זה].

כתב יד
המזכיר
שמעתיק
תשובת
הרבי
בנוגע
לספר

חסאי ומהי"ת: אמן מצאתי בספרו
 ח"א במצ"א שיעורו (ע) וינו פסוק ועיני
 פ האומר להפזיר מהשמים לפני
 שאם יהיה לך לאו"ה ופג"ו (היינו שזהו
 ח"ב במצ"א ונו) שכן הוא בלשון
 איחא"ם וכו' המעריב בין שבתים
 בזה היא בת"ק יוצר וכו' (אז"א).
 יאמר זה בלשון פ"ב שזה וכו' (אז"א)
 - (בשיעור) פ"ב ברי"א, א"ש
 אמרי"ת וכו' - וא"א חפ"ב יתחילו וכו'
 בזה (שאם יאמר שזה מעין מהו יהי
 וכו') - יפס"ו בהה"ת, אהר"ת וכו'

2
 מהם א"ז. גם יחזרו בהם.
 וחז"ל ה"ל מאמר וכו' (א"ב)
 הי"ש - (וברי"ת ש"ל) מ"ק א"ש
 וי"ב שח"ה הא"מ (א"ב) ה"ל וכו'.
 ויה"ל שיב"ל וכו'.

לפרסם את העובדות

הרקע להדפסת הספר "שלום שלום ואין שלום" [לשון הכתוב ירמיהו ו, ד.], שהוא למעשה חלק ב' של הספר "דעת תורה", הוא מדברי קדשו של הרבי שנאמרו באתערותא דלעלא גמורה ביחידות שהתקיימה בט' סיון תשמ"א:

מסתמא מסרו לך מה שכתבתי על הפתק שלך, בעניין שצריך להדפיס עוד מהדורה של ה"דעת תורה". שחוץ מזה שמאז שהודפס נתחדשו כמה עניינים, הרי העיקר שמה שכתוב בספר שאמרתי בזמנו בתור השערה שיהיה כך וכך, הנה עכשיו רואים בעוונותינו הרבים, שאמנם כך נהיה בפועל. שמזה שהחזירו את סיני למצרים וכן שוויתרו בלבנון (במבצע ליטני), הרי אח"כ היו מזה צרות צרורות.

כמו"כ מה שאמרתי שיגיע זמן שיצטרכו לפעול בתוקף, הנה עתה רואים שאמנם מוכרחים לפעול בתוקף. אבל עכשיו הוא באופן אז מען דארף זיך רייצען מיט די גאנצע וועלט [שצריכים להתגרות בכל העולם] וכל זה הוא במצב שכבר אין את סיני ואין את השטחים ואין את הנפט.

ולכן צריך להדפיס שוב את ה"דעת תורה". לא רק בכדי לקבל עוד תשובות של רבנים, כי אין לדבר סוף (רק אם יש כבר תשובות מוכנות אצלך אפשר להדפיס). אלא פשוט להצביע על העובדות היבשות, שמכך שהחזירו ושוויתרו היה רק צרות צרורות. כשיכתבו זאת בצורה ברורה, הרי גם אלו שקודם אמרו אחרת, כבר השתנתה דעתם אבל מתביישים להודות בכך - כוונתי לרבנים - הרי עתה כשיפורסמו העובדות, לא יתביישו.

לכן, חוץ ממה שלהדפיס את הספר שוב זהו ענין בפני עצמו, הרי צריך להדפיס עם כל ההוספות הנ"ל.

אחר כך הוסיף כמה ענינים פרטיים וסיים:

הצלחה רבה ומופלגה בכל המוסדות ומתוך הרחבת הנפש והרחבת הגוף, והרחבה כפשוטה, כוונתי פשוט הרחבה בכסף ותקציבים וכו'. ושתהי' לך פתיחת המוח והלב והשכל והרגש.

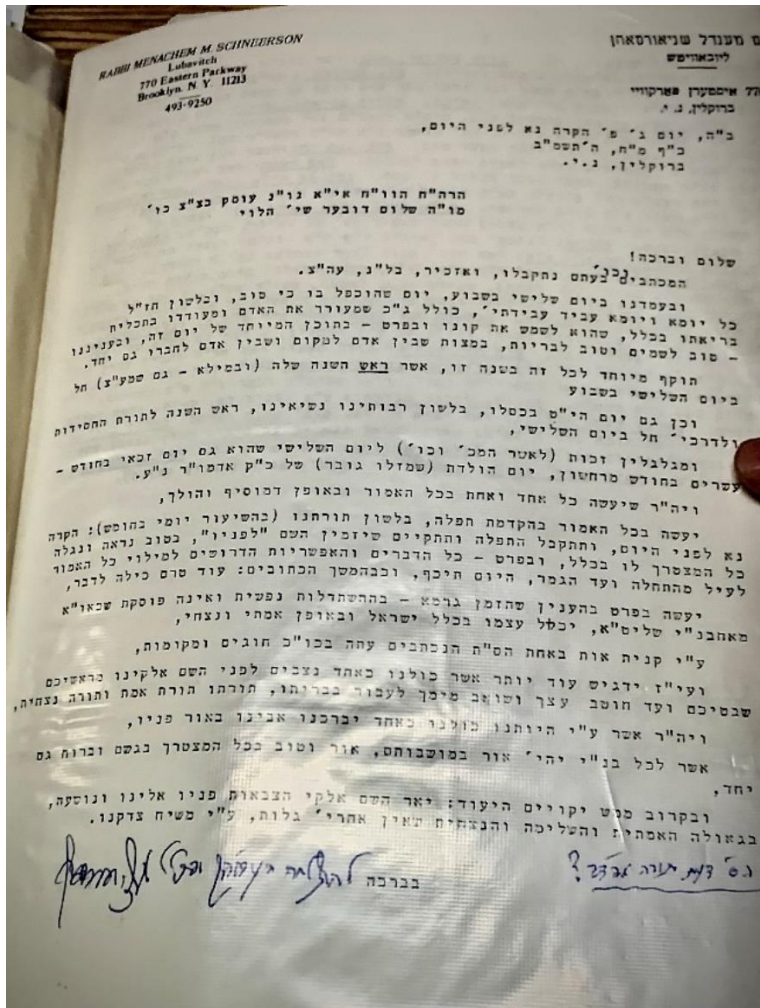
הרב וולפא מספר, כי בשעה שדיבר הרבי אודות ה"צרות צרורות" שישנן כתוצאה מהסכמי השלום, הוא אמר את הדברים בקול צעקה ממש מקירות ליבו הטהור, בדומה לאופן שבו מדבר על כך בעת ההתוועדויות, ועד כדי כך,

שהעומדים מחוץ לחדר פנו אל הרב וולפא בצאתו מהיחידות ושאלו "למה הרבי צעק עליך?..."

"הס' דעת תורה מהד"ב"?

בדעתו של הרב וולפא היה להוציא את הספר "דעת תורה" במהדורה מורחבת ומחודשות, ובנוסף לזה להוציא ספר שימחיש את התממשות אזהרותיו של הרבי מאז שנאמרו עד היום. ואכן, עם בואו ארצה, החל בעבודת העריכה, אך זו התארכה ונמשכה על פני כמה חודשים.

במכתב כללי פרטי מתאריך כ"ף מרחשון תשמ"ב ששיגר אליו הרבי, הוסיף בסופו בכתב יד קדשו: **הס' דעת תורה מהד"ב?**

המילים הספורות והחדות של הרבי, גרמו לרב וולפא להבין שהרבי חפץ בהוצאתו של הספר לאור עולם כמה שיותר מוקדם, והוא נרתם למשימה. ואכן בתוך שבועות אחדים הושלמה המלאכה, והספר יצא לאור במהדורה מחודשת הכוללת שיחות קודש נוספות שנאמרו בינתיים וכן תשובות לשאלות ששאלו רבנים שונים על הנכתב בספר.

זמן קצר לאחר הדפסת הספר, שלח הרבי לרב וולפא מכתב כללי פרטי בקשר לימי החנוכה, ובסופו הוסיף:

נ.ב.

ז"ע נתקבל הס' דעת תורה מהדו"ב, ות"ח ת"ח.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסמערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי חנוכה ה'תשמ"ב
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ
עוסק בצ"צ כו"מ
שלום דובער שי' הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכ', ידיעות הטלפוניות
וכו', ות"ח. -
ודבר בעתו -

בימי חנוכה דענינם מוסיף והולך ואור,
ולהמשיך זה בכל ימות השנה.

הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על הציון הק'.

בברכה לימי חנוכה מאיריס
ושמחים ז"ה יצא לאור

נ.ב.

ז"ע נתקבל הס' דעת תורה מהדו"ב, ות"ח ת"ח.

"שלום שלום ואין שלום"

מיד לאחר הדפסת המהדורה השניה של הספר "דעת תורה", המשיך הרב וולפא אל השלב השני: מילוי הוראתו הקדושה של הרבי בדבר הספר שענינו "להצביע על העובדות היבשות" ולהוכיח ברורות כיצד הדרך של הנסיגות הובילה ל"צרות צרורות".

לא חלף זמן רב, ולקראת יו"ד שבט באותה שנה הושלמה עריכת הספר שכלל אוסף מדהים של קטעי עיתונות הממחישים את התממשות אזהרותיו של הרבי באשר לתוצאות הנוראות אליהם הובילו הויתורים והנסיגות ב"קעמפ דיוויד סאדאת":

וכך נכתב במבוא לספר:

"בחלק א' הובהרה היטב עמדת ההלכה בענין הסכמי השלום והחזרת השטחים, בחלק ב' מראים אנו, כיצד תואמת המציאות בשטח, את דעת התורה.

בחלק א' קראתם מה אמר הרבי מליובאוויטש שליט"א על המצב, בתקופה שקדמה לביקור סאדאת ובתקופה של תחילת המשא ומתן על הסכמי השלום, בחלק ב' יווכחו – גם אלו הזקוקים להוכחות – כיצד קלע הרבי שליט"א אל האמת גם הפעם, וכיצד מתקיימים דבריו בדייקנות רבה".

הרבי שולח כתבות נוספות

בחודש ניסן תשמ"ב, שיגר הרבי אל הרב וולפא גזיר עיתון באנגלית שתוכנו עוסק בענין קעמפ דיוויד. הרב וולפא הופתע מאד למראה המעטפה הבלתי שגרתית שקיבל מהרבי, והרים טלפון למזכירות לשאול לפרש הדבר. הרב גרונר סיפר לו שהרבי נתן לו את גזיר העיתון והורה לו לשלוח זאת אליו באמרו ש"זה יבוא לתועלת אצל וולפא".

לא עברו ימים רבים, ושוב קיבל הרב וולפא מעטפה ובה גזיר עיתון מכתבה העוסקת בקעמפ דיוויד. הפעם היתה זו כתבה מעיתון הנכתב באידיש. שני גזרי העיתון התאימו לסגנון הכתבות

המופיעות בספר, והן עוסקות בתיאור ופירוט הנזקים וההפסדים הבטחוניים והכלכליים שההסכם היסב.

ספר ידבר שלום

”ער פרעגט דאך גוטע שאלות, זיי ווילן יענעם העלפן? זאלן זיי אפפרעגן די שאלות!” והוסיף: ”ער ברענגט תוס' ועוד ראשונים. און אז זיי ווילן עם העלפן, זאלן זיי זאגען אז תוס' איז ניט גערעכט...”

ליישר דרך למלך המשיח

הימים היו ימים בהירים בתולדות ליובאוויטש. שמע הרבי וממלכתו נפוצו בכל העולם היהודי ומחוצה לו. שלוחי הרבי בכל אתר ואתר הרחיבו את מלכותו והשפעתו בהכנים את העולם כולו להשלמת ייעודו של הדור השביעי ומשימתו של הנשיא השביעי – גילוי המשיח בפועל ממש בגאולה האמיתית והשלימה.

ובכל זאת, ושמא בגלל זאת, דווקא באותה תקופה של שנות המ"מים החל שטן המחלוקת לרקד בתוככי היהדות החרדית באה"ק באופן מבהיל, כאשר מחוגים מסוימים יצאו למלחמת חרמה – ר"ל – בעניניו, פעולותיו והשפעתו של נשיא הדור וגואלו.

באותה תקופה, התגייסו כל טובי המוחות ומושכי בעט סופר להשיב מלחמה שערה כדרכה של תורה, ליישר המעקשים והמכשולים שהונחו על מסילת רכבת הגאולה, ולהסיר את נגע השנאה והמחלוקת אשר מנע מיהודים רבים להתקרב לאורו הגדול של הרבי – "הנשיא דתורת החסידות" שעל ידי הפצתה "קא אתי מר" – "דא מלכא משיחא".

אחת מן הפעולות שננקטו אז, היתה הוצאת הספר "**ידבר שלום**" (ב' כרכים),

שנכתב על ידי הרב שלום דובער הלוי שי' וולפא ועוסק בחידושים, פלפולים וביאורים בכל חלקי הרמב"ם, הן בספר היד החזקה עצמו והן בנוגע למסתעף בקשר לסוגיות הש"ס.

על הרעיון להדפסת הספר, סיפר הרב וולפא:

"באותה תקופה הגעתי למסקנה, כי לא יתכן שאלו הלוחמים נגד נשיא הדור ר"ל, כביכול "בשם התורה" ובאופן של מחלוקת ובזיון, הם באמת גדולי תורה. כי התורה דרכי' דרכי נועם וכל נתיבותי' שלום. ולכן התחלתי לבדוק את ספריהם, ומצאתי שבכל סוגיא שעסקו בה, כתבו

חידושים שלכאורה יש בהם התעלמות מהמפורש בגמרא ובראשונים על אתר".

הספר מכיל שני כרכים. החלק הראשון יצא לאור בחודש ניסן תשמ"ז והחלק השני בשנת תנש"א.

לשני הכרכים מצורפים גם כעין "נספחים", ספרים קצרים יותר העוסקים בנושאים הקובעים ברכה לעצמם: האחד הוא "קונטרס מקיף בסוגית רודף ובא במחתרת", והשני "קונטרס מקיף בסוגיית ובערת הרע מקרבך" (ספרים אלו הופצו כתדפיס מחלק ב' של "ידבר שלום", אולם בפועל הן לא נכללו בחלק השני).

על הספר ותדפיסו נתנו את הסכמותיהם גדולי הרבנים מכל חוגי היהדות החרדית, והדפסתו עוררה רעש גדול בציבור הדתי והחרדי.

להשמיט החלק דרגשי הנפש שלו

בתשעה באב תשמ"ו, טרם ההוצאה לאור של החלק הראשון, כתב הרבי אל הרב וולפא פתק ארוך ומפורט אודות הספר. במענה קדשו זה, מנחה אותו הרבי להשמיט מהספר ביטויים קשים וחריפים שיש בהם כדי לתת את התחושה כי מטרת הספר אינה אלא לקנתר את פב"פ ולהקשות על דבריו באופן לא ענייני. רושם זה, נימק הרבי, יכריח את שומעי לקחו לצאת למלחמה עבור כבודו, מלחמה שיש להניח שתכלול גם מלחמה בהפצת המעיינות ולימודם.

וזה לשון קדשו של הרבי במענה:

איני כותב הסברה וכיו"ב, כי היא מובנת וגם - פשוטה. כ"א רק סכום בנוגע למעשה.

ספר זה מכריח כו"כ מאלה שלמדו בישיבה זו ועאכו"כ מהלומדים בה עתה (ומהמתפרנסים ע"י) - ואפילו מהפוסחים על שני הסעיפים לצאת במלחמת תנופה והתקפה לטובת זה שכותב אודותו, והתקפה בכל דרכיהם, ולצאת לנגד אלה שנגעו בו אפילו נגיעה כל שהיא. (1) אפילו אלה שישאלו את מי שהוא הקושיא ברמב"ם שבע' פ' [שבועמוד פלוני] בספר וכי'

הס' [הספר] עצמו מבטלה (אצל הנשאל, ומעיקרה, באמרו) ה"ה [הרי היא] באה מתוך "לקנתר" ולהלחם בפב"פ [בפלוני בן פלוני] וכו' (2)
 ע"פ הנהגתם ע"ע - יצרפו למלחמה הנ"ל גם מלחמה בהפצת ולימוד המעינות. ואפילו אם ישפיעו רק על אחדים - ה"ז תוצאת והשפעת הספר (3)
כמו שאירע לספרו הקודם, וכתבתי לו אז בפ'.

--

באם יושמט מהספר כל החלק דרגשי הנפש שלו והביטויים כולם ולגמרי - יתייעץ ברבני חב"ד וימסור ההחלטה להם ועל אחריותם.

תשובה זו נמסרה ביום תשעה באב תשמ"ו. כשבוע לאחר מכן, ביום ו' עש"ק ואתחנן י"ז מנ"א, אמר הרבי בעל-פה למזכיר הרי"ל גראנער שימסור לרב וולפא שלאחר שיוציא את הביטויים החריפים הרי בפירוש שידפיס את הספר.

"אבל בסגנון המדובר"

כחודשיים אחר כך, ביום הושענא רבא תשמ"ז, כשעבר הרב וולפא בעת חלוקת הלעקאח, שאל אותנו הרבי בחיוך רחב: "מה עם הספר שרצית להדפיס?". הרב וולפא ענה שבינתיים התווספו לספר כמה סימנים נוספים והוא ישלח אותם לרבי. הרבי הגיב בחיוך: "אלי תשלח את זה? האם עבורי אתה עושה את זה? הם צריכים את זה..."

לאחר כמה ימים, סמוך לנסיעתו חזרה לאה"ק, שוב כתב לו הרבי מענה בו מצד אחד מזרז ומעורר להוציא את הספר ומאידך מזכיר שהספר צריך להיות בסגנון הרצוי כפי הסגנון שהתווה במענה קדשו הנ"ל [לשלימות הענין מובא בזה המענה בשלימותו]:

בקשר לדינער - כדאי (1)

בקשר לשותפות עם [.] וכו'

אין לערב זב"ז (2)

מכ' ופנ"נ (3)

הספר (אבל בסגנון המדובר ? (4)

לצדקה שם

בדומה לכפי שהי' עם הספר "דעת תורה", ערך הרבי כעין "הדגמה" לסגנון ההגהה הנדרש לשם השמטת החלקים הרגשיים והביטויים הקשים, והגיה את אחד מפרקי הספר (!).

בעת חלוקת הלעקה, הושענא רבה תשמ"ז

שאלות טובות

סיפור מענין אירע בקשר עם ההסכמות שפיארו את הספר:

כאמור, ההסכמות ניתנו מקשת רחבה של רבנים המשתייכים לחוגים שונים. אחת מההסכמות ניתנה על ידי דייני הבד"צ של העדה החרדית בירושלים עיה"ק.

לאחר נתינת ההסכמה החלו מופעלים לחצים כבדים על הבד"צ לחזור בהם ולבטל את ההסכמה. הלחצים נשאו פרי, ומטעם הבד"צ ניסו להניא את המחבר מלהדפיס את ההסכמה בספר.

במסגרת מאמציהם, פנו אל הרה"ח ר' מנחם בן ציון וילהלם (סב החתן מצד האב), מחשובי חסידי חב"ד בירושלים עיה"ק, וביקשוהו לפעול עבורם בענין. ר' מנחם פנה אל (מי שלימים יהי' מחותנו - יבדלחט"א) הרב וולפא, ובעצה אחת החליטו להעביר את דבר הבקשה אל הקודש פנימה.

בעת נסיעה ברכב, שאל המזכיר הרי"ב הלוי קליין את הרבי מה לעשות בענין. תגובת הרבי היתה (תוכן): **"ער פרעגט דאך גוטע שאלות, זיי ווילן יענעם העלפן? זאלן זיי אפפרעגן די שאלות!"** [הרי הוא [הרב וולפא] שואל שאלות טובות, הם רוצים לעזור לאותו אחד? שיפרכו את השאלות!] והוסיף: **"ער ברענגט תוס' ועוד ראשונים. און אז זיי ווילן עם העלפן, זאלן זיי זאגען אז תוס' איז ניט גערעכט"** [הוא מביא תוס' ועוד ראשונים, ואם הם רוצים לעזור לאותו אחד, שיאמרו שתוס' אינו צודק]...

הדפסת הספרים הנוספים

בחלוקת הדולרים של יום ראשון ד' אייר תשמ"ז, כשעבר הרב וולפא, נתן לו הרבי דולר נוסף עבור הספר ידבר שלום שזה עתה ראה אור. כשהתקדם הלאה, קרא לו הרבי שוב ונתן לו עוד דולר עבור חלק ב' שיוציא לאור.

במהלך התוועדות י"ב סיון תשמ"ז, בין השיחות, ניגש אל הרבי הגה"ח ר' יצחק זאב הלוי וולפא ע"ה, אביו של – יבדלחט"א – הרשד"ב הלוי שי', ואמר שכעת קיבל טלפון מבנו מקרית גת, והוא מבקש את ברכת הרבי שכן מצב החובות מאד קשה והוא נתון תחת לחצים כבדים ביותר. הרבי אמר בחיוך: **"זאל זיין [שיהיה] כאשר יענו אותו כן יפרוץ"**. האב הוסיף וביקש שיוכל להצליח מתוך הרחבה לכתוב חלק שני של הספר, והרבי ענה (כשחיוך עוד על פניו הקדושות): **"אמן! און שרייבן נאך חיבורים!"** [ולכתוב עוד חיבורים].

בהתוועדות ט"ו בשבט תשמ"ח, דיבר הרבי אודות אלו שאינם מדפיסים חידושי תורה של עצמם ותמורת זאת פועלים למנוע מיהודי אחר להדפיס את חידושו, ומשתמשים ב"הידים ידי עשיו" ובתארי זלזול לשם מניעת הדפסתם ומכירתם. ומכך שבזה הם מתעסקים, מוכח שאין להם מה לענות ולהשיב לגופם של דברים.

מהקשר הדברים ועיתויים הובן שכוונת הרבי היא לספר "רודף ובא במחותרת", שיצא לאור באותה תקופה ועורר רעש גדול באה"ק.

לאחר שמח"ת תשמ"ט, כתב הרבי לרב וולפא מענה מיוחד במינו, ובין השאר נכתבו בו ביטויים נדירים ומיוחדים בקשר לספר וליחס אל המנגדים.

לשלמות הענין, ולחביבותא דמילתא, מובא בזה המענה במילואו על חלקיו הנוספים:

(1) **מכתב דו"ח ופ"נ נתקבל ואזכיר עה"צ**

(2) באופן יוצא מן הכלל מצו"ב:

(1) צ'ק מענק חד פעמי להמוסדות מחנים ע"ס 100.000

(2) צ'ק ע"ס 1000 דולר כבקשתו.

[בקשר להמשך הדפסת הספרים ד"דבר שלום", סימן הרבי את המילים "אמשיך בזה" שבמכתבו, וכתב:]

(3) ככתבי מאז בסגנון דת"ח דאה"ק אפילו אם המנגד בבבל

(במחשכים)

(4) נלקח ות"ח

[הבא לקמן נכתב בקשר למילות תודה שרשם הרב וולפא במכתבו על כך שבשעת ההקפות זכה לקבל קירובים מיוחדים מהרבי, והוסיף, שמרגיש לא נעים מכך שבזמן ההקפות היה הרבי צריך לחשוב עליו:]

א פאלגער איז דאך ניט שייך [ה"צייתן" הרי אינו שייך] ואמרו חז"ל איתתא בהדי שותא פילכא

[במסכת מגילה (יד, ב.) נאמר: "היינו דאמרי אינשי, איתתא בהדי שותא פילכא", ומפרש רש"י שם: "עם שהאשה מדברת – היא טווח". כלומר: דרכה של אשה לעסוק במלאכתה – מלאכת הטווייה, גם בשעה שהיא מדברת עם אנשים.

הרבי הביא מאמר חז"ל זה במספר הזדמנויות כהסבר להנהגתו לקשר כל דבר לענין של הפצת המעיינות, כיון שזהו עיקר עניינו. ייתכן שבאופן דומה יש לפרש את כוונת הרבי בחלקו השני של המענה כאן, שזו הסיבה לכך שאף בשעת ההקפות של שמחת תורה, הרבי השתדל 'לקרב' ולעודד אותו באופן מיוחד, על מנת שכתוצאה מזה יתוסף אצלו בפועל ממש בהפצת היהדות והמעיינות חוצה].

חלק ב

בי"ב שבט תש"נ, זכה הרב וולפא לקבל מהרבי מענה מפורט ורווי עידודים על כמה וכמה משאלותיו (נדפס במלואו בתשורה לחתונת משפחות הלפרין – פרומר. תשע"ח). בין הדברים כתב שיש לו כתבים מוכנים לחלק ב' של הספר "ידבר שלום" אבל אין לו מנוחת הנפש להכניס לדפוס.

הרבי סימן בעיגול את המילים "מנוחת הנפש" וכתב: **כבר ניתן לו מזמן רב וכמש"נ "מאויבי (חב"ד) תחכמני" – שאין להם מנוחה. וק"ל (2)**

בשלהי חודש ניסן תנש"א, הכניס את חלק ב' של הספר שהיה מוכן לדפוס. בסיום המבוא לספרו, הקדיש דברים כנגד דברי הקטרוג שנאמרו אז כלפי עם ישראל, אשר כביכול צפויה "שואה נוספת" היל"ת ר"ל. במענה על כך כתב הרבי:

הספר נתקבל ות"ח, מובן ופשוט שלא ידפיס הקטע האחרון

ספר

כי הם חיינו

"ויו"ל [ויוציא לאור] ויהא בהצלחה רבה וכו' וכו' . . בטח חוזר דא"ח ברבים
והזמ"ג (ימורה"מ) [והזמן גרמא (ימות המשיח)]"

הספר "כי הם חיינו" - מושגים ביהדות" הינו מאסף נרחב של הסברים תמציתיים וממוקדים על כמות גדולה ביותר של מושגים בכל עניני היהדות - תורה ומצוותי, כשכל מושג ומושג מכיל הסבר בהיר על פשרו ומענינו.

הספר מחולק לעשרים פרקים המקבצים את המושגים על פי נושאים. כגון: תפילה, שבת, חגים, כשרות, מחשבת ישראל, בית המקדש ועוד ועוד.

על הרעיון להדפסת הספר נכתב ב"פתח דבר":

"כשניהלתי בשנות תשד"מ-תשמ"ז את בית הספר חב"ד בקרית גת, ביקשו ממני אחדים בצוות ההוראה להשיג עבורם חומר שממנו יוכלו ללמד בשיעורים של "מושגי ביהדות". ניסיתי להשיג חוברות שונות, אולם תוכנן לא סיפק אותי, ולכן כתבתי מפעם לפעם רשימות של מושגים לפי הנושאים שנלמדו בכנות. בצורה זו התפתח הספר לאט לאט למימדיו הנוכחיים בע"ה, עד שהציעו לי ידידי להוציאו לאור לתועלת הרבים".

הספר יצא לאור לקראת מלאות שלש שנים להסתלקות הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע בכ"ב שבט תנש"א. ומכאן הוא קיבל את שמו "כי הם חיינו", על שם שמה הראשון.

כששלח הרב וולפא לרבי את גליונות הספר, זכה לקבל מענה מיוחד במינו בעיתוי מיוחד במינו. הי' זה ביום הבהיר י"א ניסן תנש"א - התחלת שנת הצד"ק להולדת הרבי.

וזה לשון המענה:

ויו"ל [ויציא לאור] ויהא בהצלחה רבה וכו' וכו' (1)

חה"פ כו"ש [כשר ושמח] (2)

כולל חירות מדאגות חובות וכו' (3)

בטח חוזר דא"ח ברבים והזמ"ג (ימזה"מ) [הזמן גרמא (ימות המשיח)] (4)

ספר יחי המלך

על מה שכתב "שאם אקבל ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א ארגיש שיש בזה
אולי תיקון על העגמת נפש שזה גרם בעבר לפני למעלה מ-7 שנים" הרבי
הקיק המילה "ברכת", וכתב: "ויהא בהצלחה ולבשו"ט. אזכיר עה"צ להנ"ל".

הספר 'יחי המלך' הינו ספר העוסק בעיונים וביאורים בהלכות מלכים ומלך המשיח לרמב"ם. הספר מתחיל בסדרת שאלות ודיוקים בהלכות מלך המשיח וממשיך בביאור ארוך בגדר מלכות דוד וחזרתה ע"י מלך המשיח "המחזיר מלכות בית דוד ליושנה לממשלה הראשונה", אשר בסופו נענות כל השאלות.

הרעיון המרכזי שעומד בבסיס הספר הוא שלפי דברי הרמב"ם יש לזהות את ה"בחזקת שהוא משיח" בזמן הגלות ולקבל את מלכותו, ועי"ז הוא נעשה "משיח בוודאי" ומגיעה הגאולה. בין לבין, מתבארות סוגיות רבות בנגלה בהלכות מלכים, גם בפרקים שלפני הלכות משיח, על פי יסודות המבוארים במאמרי חסידות בענין ספירת המלכות. שילוב זה שבין נגלה וחסידות עובר כחוט השני גם בספרים נוספים של הרב וולפא.

עיקרו של הספר נכתב בתחילת שנות המ"מים, אך בעקבות תגובותיו החריפות של הרבי, נגזז הספר למשך כשבע שנים, עד שיצא לאור בברכתו של הרבי בחורף תשנ"ב.

השתלשלות הדברים שמאחורי הדפסת הספר, מבטאת את המהפכה העצומה בענייני משיח שחולל הרבי באותן השנים, בהעלותו את הענין לראש סדר היום יחד עם הסרת כמה וכמה הגבלות שהיו ביחס לכך בשנים עברו.

"דין הוא מלכא משיחא"

על הרקע להוצאת הספר מספר המחבר הרב וולפא שי':

"בחורף תשמ"ג, הוציא דודי הבלתי נשכח הרה"ח ר' משה סלונים ע"ה קונטרס של חידושי תורה בו השתתפו רבים מחשובי תלמידי החכמים בחב"ד, כשהנקודה המרכזית היתה – קבלת המלכות של הרבי מלך המשיח על ידי העם. באחד הימים, קיבל ר' משה טלפון מהמזכיר הרב חיים מרדכי אייזיק חדקוב ע"ה, אשר שאל אותנו האם ישנם עוד קונטרסים או שהכל כבר חולק. כשענה שעדיין לא חילקו את הכל, אמר לו הרב חדקוב שיש לגנוז את כל מה שנשאר.

לפתע נשמע על הקו קולו של הרבי, השואל את הרב חודקוב (באידיש): **"למה לגנוז? שישאלו את הרבנים!"**. הרב חודקוב חזר באוזני הרב סלונים על הוראתו של הרבי.

מן הדברים היה מובן, שאם תהיה תשובה חיובית מהרבנים, הרבי יתיר את הפצת הקונטרס. אולם הרבנים החליטו שאין להפיץ את הקובץ ברבים. או אז קיבל הרב סלונים פתק ארוך ובו כותב הרבי שפרסום חוברת זו יביא להגדלת מחלוקת ופירוד הלבבות בין בני"י, דבר שר"ל אינו מקרב את הגאולה".

ממשיך ומספר הרב וולפא:

"העיון והעיסוק בקונטרס זה, גירה אותי להתחיל להתעסק ביני לבין עצמי בלימוד הלכות מלכים ברמב"ם. ברבות הימים, התגבש אצלי קו מסוים בהבנת דברי הרמב"ם בהלכות אלו. תוכנו הכללי הוא, שביאת והתגלות המשיח היא עי"ז שהעם רואים שהנצר מבית דוד שנמצא בדור שלהם, יש בו התכונות שמונה הרמב"ם ואז העם בטלים אליו באופן שיודעים ש"בחזקת שהוא משיח", וכפי שהיה עם רבי עקיבא שהכריז "דין הוא מלכא משיחא", ועל ידי זה מתגלה המשיח עד שנעשה "משיח בודאי". העיון בסוגיה לווה בכתיבה שהפכה עם הזמן לספר".

"לטלפנו בשמי"

במהלך עבודת הכתיבה של הספר, שלח הרב וולפא לעיונו של הרבי את הפרקים המוכנים. המזכיר הרב בנימין הלוי קליין ע"ה אף סיפר לו מאוחר יותר, שדפי הספר היו מונחים על שולחנו הקדוש של הרבי זמן רב.

בשלב זה, לאחר שבסיס הספר כבר היה מוכן, ניגש הרב וולפא לקבלת הסכמות מרבנים על הספר. הראשון שהעניק את הסכמתו היה הרב זלמן שמעון דבורקין ע"ה רבה של שכונת קראון הייטס שכתב בט"ו שבט תשד"מ הסכמה נלהבת על הספר. כמה חודשים אח"כ, בחודש סיון תשד"מ, נסע הרב וולפא אל הרב משה פיינשטיין ע"ה, ולאחר שהתפלפל איתו בענינים המבוארים בספר, נתן גם הוא את הסכמתו בכתב. הרב וולפא הכניס את ההסכמות לרבי וכתב שבכוונתו לקבל גם את הסכמותיהם של בית דין רבני אנ"ש בארץ הקודש ושל ועד רבני ליובאוויטש בארה"ב.

על תגובתו של הרבי שהגיעה באחד הלילות מספר הרב וולפא: "בשעת לפנות בוקר קבלתי טלפון מהרב חודקוב. הוא פתח בשאלה אם נטלתי נעגעל וואסער, ואמרתי לו שעדיין לא הלכתי לישון. הוא אמר שאלך להביא נייר ועט כדי לכתוב את הוראת הרבי שקיבל זה עתה להעביר אלי. וזה לשונו הקדוש:

"לטלפנו בשמי

כנראה עושה עצמו אינו מבין מה שעניתי מאז שאפשר להזיק כמה רח"ל לחב"ד ולהפצת המעינות על ידי כתיבה בענין כו' - שכוונתי היתה בעיקר אליו, וד"ל. והנני מזהירו שיפסיק לדבר או לכתוב ועאכו"כ להפיץ ועאכו"כ להדפיס בעניני משיח - הן בשמו והן בשם אחר על ידי שליח וכיו"ב - או באיזה קונץ שיהי' ובאיזו סגנון ואופן שיהי'.

ואם ח"ו יעשה משהו בזה ידע ברור שזהו מלחמה נגדי בפרט ובכלל. פשוט שהנ"ל כולל פירוש על עניני משיח שברמב"ם או ספרים אחרים ומאמרי דא"ח וכל כיו"ב".

ממשיך ומספר הרב וולפא:

"כמובן שהייתי שבור ורצוף מהתשובה והשלילה התקיפה להדפסת הספר. לאחר שנה שלימה בה הייתי מונח ימים ולילות בהבנת דברי הרמב"ם בנושא, והייתי בטוח שאני גורם בזה נחת רוח לרבי - התוצאה הייתה הפוכה; הבנתי שגרמתי עגמת נפש רח"ל.

בעקבות זאת, שאלתי אז את המזכיר הרי"ב קליין, כיצד זה שכאשר שלחתי את הספר כשהכנתיו לדפוס לא היתה כל תגובה שלילית, וכמו כן כששלחתי את ההסכמות לא הייתה תגובה שלילית, ופתאום כעבור תקופה אני מקבל תשובה כזו? מה קרה פתאום?

כמענה לשאלתי, הוא הוא סיפר לי שאכן ראה את דפי הספר אצל הרבי במשך זמן רב, ושבתו יום שבו קיבלתי את הטלפון מהרב חודקוב, הגיע מכתב מרב אחד מאנ"ש בירושלים עיה"ק אל הרבי, בו כתב, ששמע שהרב וולפא עומד להוציא ספר שיגרום לחילול ה'. הרב קליין הוסיף ואמר שזהו כלל ידוע אצל הרבי, שאם יש קטרוגים, הרי זהו סימן והוראה מלמעלה שעדיין לא הגיע הזמן".

"שאלת תם"...

כשנסע הרב וולפא אל הרבי בחודש תמוז תשד"מ, הכניס פתק בו ביקש מחילה על הצער והעגמת נפש שגרם וביקש שהדבר לא יזיק לו בגשמיות וברוחניות. כמו כן כתב שלכאורה הספר מתמקד בביאור תורני בהלכות ברמב"ם ואין בו רמזים אקטואליים שהרבי הוא מלך המשיח. תשובתו של הרבי הגיעה באופן מיידי:

"פשוט - שבכל המכ' ודיבורי בכהנ"ל לא הי' בזה כלל וכלל משהו דהיפך הברכה ח"ו וח"ו ואין גם עתה ח"ו וח"ו.
(ב) שבדבר "שמתפרסם" ובפרט בדבר שבדפוס - נוגע איך מפרשו הקורא ולא המחבר.
(ג) וראו בפועל שע"י פעולותיו (בדיבור, דפוס ומעשיו) - הלהיב מחלוקת וכו' ומאות (ויותר) מבנ"י פסקו מללמוד דא"ח, נלחמים בהבעש"ט ותורתו בפועל וכו' וכו'.
(ד) ביניהם כאלו שעד שהתחיל הנ"ל - התעסקו בהפצת המעינות.
(ה) הם מצפים לכל רמז שהוא שיוכלו לנצל להגדיל המדורה וכו'.
(ו) בהגליונות שצירף - א"צ לחפש רמזים - כי כולן חדורות רעיונות הנ"ל ובמילא - עלולות המשך תוצאות הנ"ל מלחמה נוספת בהפצה עוד כו"כ יפסיקו לימוד דא"ח היל"ת וכו' (1)
כהנ"ל פשוט - ולפלא גדול שמנסה להסבירני ההיפך (2)".

שוב כתב הרב וולפא לרבי בנושא וטען שמאחר ועצם הענין הוא נכון, וכל האיסור הוא רק מפני העובדה שהעולם עדיין אינו כשיר לקבל זאת - אם כן, מה ההסבר לכך שבגלל חששות צדדיות צריך כביכול להסתיר הלכה ברורה ברמב"ם. בתגובה ענה הרבי:

"כתבי לא הי' מפני חשש אולי כו' כ"א מיוסד על המפורסם שאלפים ויותר הפסיקו לימוד דא"ח ונלחמים בתורת הבעש"ט וכו' - ע"י הדבור ופרסום הנ"ל לחוד.

לשאלת "תם"! היתכן שלא לפרסם הלכה (לפי השערתי כשמדבר עם גביר פ' בארצה"ב אינו מודיעו שהמדליק גפרורית בש"ק מחויב סקילה, וכשיהי' סנהדרין - שהוא מקוה ע"ז יהי' הוא בתוך העם שיסקלו אותו ר"ל - כדין מפורש בתוה"ק אפי' באם יבקרו בעש"ק (אחר חצות) ודאי יענני על שאלתי בחצע"ג ואז בל"נ אענהו".

שמחת תורה שאדט ניט

המענה הבא של הרבי, "ואז בלי נדר אענהו", הגיע בדמותו שתי שיחות קודש פומביות שנשא הרבי בחודש החגים הבא - חודש תשרי תשמ"ה. הרבי דיבר על הענין בפני כל קהל החסידים שב-770 כשביניהם נוכח גם הרב וולפא.

הפעם הראשונה הייתה בשיחת ליל א' דחג הסוכות תשמ"ה. בשיחה זו, דיבר הרבי אודות הר"ת של השנה, השנה (בה"א הידיעה) תהא שנת מלך המשיח, וביאר שהייחודיות והחידוש שבתואר 'מלך המשיח' הוא בכך ש"אין מלך בלא עם", ו"מלכותו ברצון קיבלו עליהם". הרבי אף הוסיף שלענין "ישנו הכח בשנה זו במיוחד, כשעברו כבר חמשת אלפים שנה, ונמצאים כבר באלף השישי, ואז גופא - אחרי חצות, היינו אחרי ת"ק שנים, ואז גופא - בסוף היום, ואז גופא - בשנת ה' אלפים תשמ"ה - שתהא בה' הידיעה שנת מלך המשיח".

לאחר דברים אלו; שיכולים להתפרש כעידוד לפעול בענין קבלת מלכותו של הרבי כמלך המשיח, עצר הרבי והבהיר בקצירת האומר:

"וכאן המקום להעיר:

שלא יהיו מ"שפיץ חב"ד" ויתחילו לפרש רמזים ו"פשט'לעך" - ענין שהוא בפירוש היפך רצון רבותינו נשיאינו, וענין שעל ידו יכולים למנוע יהודים מללמוד חסידות ח"ו, וכבר מנעו עי"ז בפועל תלמיד מללמוד חסידות!...

בדברים אלו, צריכים לסמוך על הקב"ה, ותפקידו של חסיד הוא "כמופת הייתי לרבים", להראות דוגמא חי' של חסיד אמיתי, חסיד שעוסק בלימוד החסידות. . "

דברים אלו היו סתומים וחתומים במידה מסויימת. לא רבים הבינו למה ירמזון מילותיו של הרבי וכלפי מי מכוונים הדברים. בהתוועדות השניה של ש"פ בראשית תשמ"ה - התוועדות של המשך לשמחת תורה, שב הרבי והתייחס לדברים בהרחבה ובבירור, כשמסביר שכעת הזמן מתאים לדבר על כך מבלי שהדבר יזיק כידוע הפתגם ש"שמח"ת שאדט ניט".

היה זה לאחר השיחה השלישית. השליח ר' שלמה שי' קונין פצח בשירת "חיילי אדוננו.. משיח צדקנו" כשהקהל מצטרף עימו, אולם הרבי עצר את הניגון מיד (ע"י יישור ראשו הקדוש - כמו שנוהג בד"כ בסיום ניגון כשרוצה לפתוח בשיחה חדשה) והחל לדבר בענין בחריפות ובכאב נורא במשך כחמש עשרה דקות כשהרבי אף מרים את קולו הקדוש בצעקות חזקות כ"כ שנשמעו עד הזאל הקטן...

בשיחה דיבר הרבי אודות שפיץ חב"ד שבאיצטלא דקדושה, "מיט א זיידענע זופיצע מיט א גארטל דערצו" [=עם סרטוק משי וגארטל], גורמים להרחיק יהודים מלימוד החסידות ולחדש מלחמה נגד הבעש"ט ואדה"ז. הרבי הודיע אז שפעולות אלו הם מלחמה בחסידות חב"ד, בנשיא דורנו, בבעש"ט ועד למלך המשיח שרוצה לבוא אלא שממתין שיפיצו את המעיינות, ואילו בפעולות אלו גורמים להיפך!

כאמור, השיחה התחילה בקשר לשירת הניגון "חיילי אדוננו" ע"י הקהל. בהקשר לכך התבטא הרבי בשיחה שאמנם זהו ניגון חסידי אך יש עוד ניגונים חסידיים ומדוע בוחרים ניגון כזה שמתפרש באופן בלתי רצוי. הרבי התבטא בכאב על זה שה"קלוגינקער" הצליח שישירו ניגון ב"כזה נוסח בד' אמות של כ"ק מו"ח אדמו"ר", ועוד בשמחת תורה, וזאת לאחרי שהוא מזהיר **שנים** בשלילת פעולות ודיבורים כאלו.

מענין הניגון עבר הרבי לדבר בחריפות אודות פעולות כאלו בכלל ובפרט בקשר לספר של הרב וולפא ("פלוני בן פלוני"), שגורם בפעולותיו אלו "חורבן בהפצה" תוך שהרבי משתמש בביטויים קשים וחרिפים וקורא לו לחדול מפעולות אלו בצטטו כמה פעמים מלשון הפסוק "הכבד ושב במקומך"..

הרבי הדגיש שנוגע המעשה בפועל והזהיר שמכאן ולהבא לא תהיה שוב פרצה בחומותינו בעניין זה אצל כאו"א שבשם חסיד חב"ד יכונה, והדבר לא יחזור על עצמו בד' אמות דחב"ד - הן בד' אמות שלי", בד' אמות של כ"ק מו"ח אדמו"ר", והן בד' אמות אחרים בכל מקום שבעולם, שהרי הקב"ה הוא בעה"ב בכל העולם כולו, ורצונו של משיח צדקנו, הבעש"ט ונשיא דורנו - שיפיצו את המעיינות חוצה, בכל העולם כולו.

הרבי אמר שהסיבה שמדבר על כך ברבים כדי שהדבר יפעל "עליו ודכוותיה", ושלא רוצה לבזות ולצעוק ברבים אבל אין לו ברירה וצריך לעשות זאת כדי להציל את התלמידים הרעים שכבר נכשלו וכדי להציל את התלמידים הטובים לא יבואו להכשל מלכתחילה. הרבי אף אמר שאם הוא חושב שבדיבורים הקשים יש משום בזיון עבורו הרי הוא מבקש "מחילה וסליחה וכפרה", אבל הוא לא מתחרט על כך (!) משום שהדבר נוגע להפצת המעיינות חוצה..

[הנחה של חלק מהשיחה (בהשמטת כו"כ ענינים וביטויים) נדפסה בספר התוועדויות תשמ"ה ח"א ע' 6-465. בפנים שולבו נקודות וביטויים מתוך הנחה ב"ראשי פרקים" שכתב ר' דוד פלדמן שי' תוך כדי ההתוועדות].

במלאכיו ישים תהלה

על התחושות שליוו אותנו באותם רגעים, מספר הרב וולפא:

"את מה שהרגשתי באותה שעה, פשוט אי אפשר לתאר במילים. לא רק מפני הביטוש שקיבלתי מהרבי קבל עם ועדה, אלא כיון שראיתי עד כמה הדבר כואב לרבי, עד שהוא דיבר בכאב ובזעקות כאלו שלא נשמעו מעולם, ובפרט לא באוירה החגיגית של שבת בראשית... כאב לי כל כך שעל ידי המעשים שלי נגרם לרבי צער כל כך עמוק. כמו כן כאב לי על העובדה שנושא זה התרחק פתאום מאתנו מרחק-זמן בלתי ידוע...".

הרב וולפא מוסיף ומעיר: "חשוב לשים לב שלמרות שהרבי שלל את הפרסום באריכות כאמור, הנה הרבי כלל לא דיבר בשלילה על עצם הענין. כולם ציינו זאת לאחר השיחה".

בסיום ההתוועדות, לאחר הבדלה, חילק הרבי "כוס של ברכה". וכשעבר הרב וולפא בחיל ורעדה לפני הרבי, לקח הרבי בקבוק משקה ונתן לו במאור פנים באמרו: "פאר קרית גת, איינער צום צוויטן האט קיין שייכות ניט (עבור קרית גת. אין קשר בין דבר אחד לשני)", ואח"כ הוסיף בחיוך רחב כשעושה תנועת ביטול בידו הקדושה: "אה! במלאכיו ישים תהלה!".

מוצאי שבת בראשית ה'תשמ"ה. "במלאכיו ישים תהלה"

"באם ישמיט . . כדאי"

הרב וולפא מציין שלפי הבנתו כבר כעבור שנה בדיוק החל השינוי בעניין. בשיחת ליל שמחת תורה תשמ"ו דיבר הרבי באריכות ובאותיות מיוחדות על כך שנשיא הדור הוא המשיח שבדור ואמר שלא תהיה לו שום תרעומת אם יפרשו שהכוונה למשיח כפשוטו, משיח צדקנו (ולא רק מלשון משוח ונבחר) מכיון שכן הוא האמת וכו' יעוי"ש באריכות ובביטויים נפלאים.

השיחה המיוחדת מילאה את הרב וולפא בשמחה עצומה ובהמשך לכך, בעת אמירת פסוקי "אתה הראית", עלה הרב וולפא לבימה של הרבי ונעמד על הידיים כשברגליו עושה תנועות כנוסע באופניים ובכך ביטא את התרגשותו מהגילויים שבשיחה.. בתחילה ניסה אחד מחברי ועד המסדר להרחיק אותו, אך הרבי רמז לאותו אחד שיזוז ולא יפריע לו, והיה נראה שהרבי נהנה.

אולם השינוי והמהפכה בנוגע לספר עצמו אירעו בקיץ תנש"א. בעקבות השיחה הידועה דכ"ח ניסן, החלה התעוררות אדירה בעניני משיח אותה ניתב הרבי בשיחות שלאחר מכן גם ובמיוחד ללימוד ענייני גאולה ומשיח. לאור כל

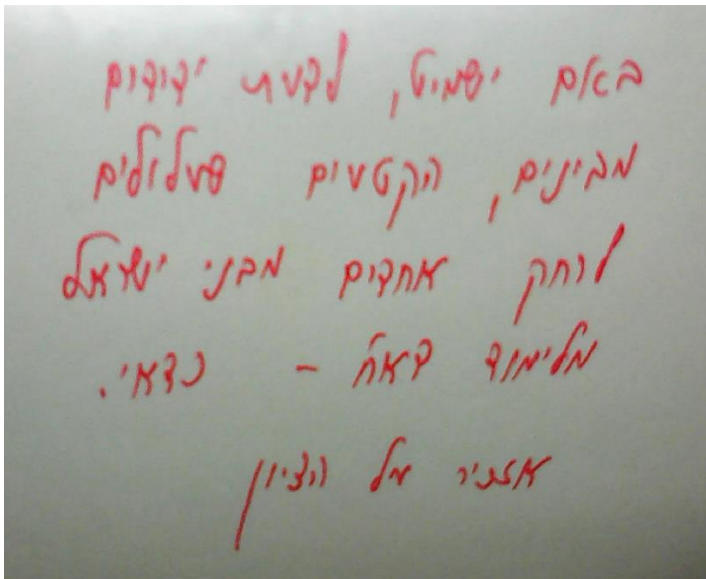
זאת סבר הרב וולפא שכעת יש מקום לבדוק שמא הוכשרה השעה להוצאת הספר.

בתחילה לא העז הרב וולפא להציע זאת בעצמו. הוא פנה לחברי ה'מטה העולמי להבאת המשיח' שהם יכתבו לרבי את הרעיון כהצעה מצידם, אולם נראה שהדבר לא יצא אל הפועל.

בהמשך קיץ תנש"א, ההצעה עלתה שוב על הפרק. היה זה ר' מנחם ברוד שעסק בעריכת פרסומים עבור צא"ח וחיפש חומר תורני מסודר בענייני גאולה ומשיח וביקש לשם כך את רשותו של הרב וולפא לעיין בכתב יד של הספר. לאחר הפצרותיו של הרב ברוד נעתר הרב וולפא ואישר לו לעיין בתקליטור שהיה גנוז קרוב לשבע שנים בדפוס בכפר חב"ד. לאחר שעיין בספר והדברים מצאו חן בעיניו הציע ר' מנחם ברוד לרב וולפא שישאל את הרבי אולי כעת הגיע הזמן להוצאת הספר. בקשה זוהי הגיעה גם ממזכיר בית דין רבני חב"ד בארץ הקודש הרב יצחק יהודה ירוסלבסקי שי' שחיווה את דעתו אף הוא שייתכן וכעת הגיע הזמן.

כשבליבו לא מעט חששות, כתב הרב וולפא לרבי שידידים מבינים אמרו שאולי כעת הגיע הזמן וכן הורו לו הרבנים, ועל כן הוא שואל האם הגיע הזמן לפרסם את הספר. תשובתו של הרבי הייתה:

"באם ישמיט, לדעת ידידים מבינים, הקטעים שעלולים לרחק אחדים מבני ישראל מלימוד דא"ח - כדאי. אזכיר על הציון".

"המעייין יראה את השינוי מן הקצה אל הקצה שבין התשובות של שנת תשד"מ לבין תשובה זו", מטעים הרב וולפא. "בתחילה הרי אסר עלי הרבי כל כתיבה או אפילו דיבור בענייני משיח שברמב"ם או בדא"ח וכו', ועכשיו אין זכר לאיסור כללי זה, והחשש הוא רק מכמה **קטעים**, וזאת אע"פ שבמענה מתשד"מ כתב **שכל הגליונות חדורים ברעיונות אלו**. כמו כן בתחילה הרבי כתב **שמאות ואלפים** הפסיקו **בפועל** ללמוד דא"ח ע"י דיבורים אלו רח"ל, ואילו עתה הרי גם אותם הקטעים שיש להשמיט רק "**עלולים**" לרחק "**אחדים**" מלימוד דא"ח. וכן ובעיקר במה שמפורש במענה קודשו שאחרי השמטת הקטעים הללו הרי "כדאי" להדפיס את הספר!".

בעקבות הוראה זו הושמטו קטעים בודדים בהתייעצות עם ידידים מבינים, הלא הם ר' מנחם ברוך, הרב יצחק גולדברג ממגדל העמק, והרב מענדל וועכטר כשהקו המנחה היה שתוכן הספר אודות קבלת המלכות של ה"בחזקת משיח" יכתב בצורה תורנית טהורה ללא נימה אקטואלית ברורה.

כמו כן נוספו בספר נקודות עפ"י שיחות קודש שאמר הרבי במשך השנים שחלפו ובהם היה הספר גנוז - משיחת ליל שמח"ת תשמ"ו האמורה, משיחת ב' ניסן תשמ"ח ע"ד הכרזת יחי המלך, ועוד. בשלב זה אף קיבל הספר את שמו 'יחי המלך' אחרי שהרב וולפא הבחין שנקודת הספר תואמת להפליא לשיחת ב' ניסן ממנה עולה כי בכוחו של כל אחד מישראל לפעול ולהוסיף חיות במלך המשיח.

בשלב זה, במקביל להוספת תוכן לספר ותהליך הכנתו לדפוס, החל הרב וולפא לאסוף הסכמות לספר החל מרבני אנ"ש, ועד לרבנים וגדולי ישראל מחוגים אחרים - דבר שהרבי הביע התעניינות לגביו כדלקמן.

את חודש תשרי תשנ"ב בו שהה אצל הרבי ניצל הרב וולפא לגשת עם גליונות הספר לרבני ניו יורק המפורסמים ולקבל את הסכמותיהם, הלא הם: גאב"ד אונגוואר והפוסק המפורסם הרב מנשה קליין - מנשה הקטן (שלאחר כמה ימים שעייין בספר ביקש להדפיס בו את הסכמתו לידבר שלום), יו"ר אגודת הרבנים בארצות הברית וקנדה הרב שמחה עלבערג, בעל ה"חקרי הלכות" ראש ישיבת תות"ל המרכזית 770 הרב ישראל יצחק פיקרסקי ואב"ד דעברעצין הרב משה שטערן.

לאחר מכן, בשובו לארץ, פנה הרב וולפא אל שני הרבנים הראשיים לישראל, הראשון לציון הרב מרדכי אליהו והרב אברהם שפירא, וכן אל הרב עובדיה יוסף וביקש את הסכמתם.

צום גדלי' ה'תשנ"ב

שיחליפו במכורך

מספר הרב וולפא: "בשלב זה, כשגליונות הספר עצמו היו מודפסים אולם עוד טרם קבלת כל ההסכמות ולפני הכריכה, נודע לי על אחד החסידים הנוסע באותו יום לניו יורק. לא חיכיתי ושלחתי עימו כך את הספר יחד עם ההסכמות ומכתב מצורף". מכתבו של הרב וולפא נושא את התאריך "עש"ק פ' וירא תהא שנת נפלאות בכל" ובו נכתב:

"מצורף בזה צילום מהספר "יחי המלך" על הלכות מלכים בענין מלכות דוד וביאת המשיח.

כפי שהזכרתי כמ"פ הספר כולו עבר ביקורת של הרבנים וועכטער, גולדברג, ברוד שי', וכל אחד בפ"ע העיר כמה ענינים ותיקנתי מה שביקשו או שהשמטתי קטעים וכו'. הביקורת שלהם הייתה במטרה שלא יהיו קטעים שעלולים להרחיק אחדים מבנ"י שי' מלימוד דא"ח.

בינתיים יש הסכמות מהרבנים עלבערג, פיקארסקי, ואב"ד דעברעצין שי', (מלבד מה שקיבלתי בעבר מהגר"מ פיינשטיין והגרז"ש דווארקין ז"ל). כמו"כ ביקשתי הסכמות משני הרבנים הראשיים ומהגר"ע יוסף ועוד.

בתכניתי להדפיס בע"ה באמצע שבוע הבעל"ט, ואם אקבל ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א ארגיש שיש בזה אולי תיקון על העגמת נפש שזה גרם בעבר לפני למעלה מ-7 שנים".

אגודת מוסדות תב"ד קרית גת

ת"ד 25 קרית גת 82000 טל' 051-882493

בס"ד דעסק' פ' ויא ותהא שתי נפלאות גדל.

כ"ק אדמו"ר שליט"א

מבורך הבה צילום מהספר "מי המלך" על הסטוריה המלכותית
בזמן המלכות ביה דוד ויאזר המלכות.

כפי שהצטוו במ"ה הספר נולד זכר בקירוב של הוהנים וועטער, גולדברג, ברוב ש"ס
ובל אחרי כ"ה היזר כיה עניני ותיקנה מה שקיקשה או שהשטח קטעין וכו'
הביקור שלם היגה דמטה לא יהיו קטעים שיעלמין להרחיק
אחריה מתי' של המלכות דאח.

בינתיים יש הסטוריה מהוהנים ^{ביקאייקי} זאגרוס, ואלב דקרוצין, ש"ס, (מלך מה
שקולטן ברור מהר"מ פיינשטיין והגר"ש דווארין ז"ל). כ"ס דיקולט הסטוריה
מתי' הוהנים הואטיה ומתג' יוס' וזר.

בתכנית להדפיס כ"ה דאח"כ שבדי הגדל"ט, ואם אקבל ברוב כ"ק אדמו"ר שליט"א
איני שיש כ"ה אולי תיקון על העגמת נפש שזה גרם בעבר לפני למעלה מ-7 שנים.

שלום דודור הלוי בן טייטל מוטיקא ווילנא

מעונות יום, גני ילדים, תלמוד תורה, בית ספר לבנות, חטיבת ביניים, מתיבתא לבנים, ישיבה לצעירים, ישיבה גבוהה למצטיינים, חינוך משלים, מועדונים וקייטנות, מרכז לתשמישי קדושה, שעורי תורה למבוגרים, חוגי הכנה לבר מצוה, מבצעים להפצת תורה ומצות.

כבר ביום ראשון י"ט מרחשון התקבל מענה הרבי שכלל כמה פרטים:

[1] בקשר לצירוף צילום הספר כתב הרבי: "נתקבל ות"ח ת"ח, מצו"ב שיו"ל [מצורף בזה שיוציא לאור] שיחליפו במכורך - ות"ח מראש".

[2] הרבי סימן קו תחת מה שכתב: "כמו"כ בקשתי הסכמות משני הרבנים הראשיים ומהגר"ע יוסף ועוד", וע"ז כתב: "?? התוצאות".

[3] על מה שכתב "שאם אקבל ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א ארגיש שיש בזה אולי תיקון על העגמת נפש שזה גרם בעבר לפני למעלה מ-7 שנים" הרבי הקיף המילה "ברכת", וכתב: "ויהא בהצלחה ולבשו"ט. אזכיר עה"צ להנ"ל".

"התוצאות" לא איחרו להגיע וכעבור ימים ספורים התקבלו הסכמותיהם של הרבנים הראשיים והר"ע יוסף. בינתיים הצטרף אף רבה של מונטריאל הרב פנחס הירשפרונג ע"ה והעניק הסכמה חמה לספר.

מקומם של רבני חב"ד לא נפקד כמובן, הבד"צ דקראון הייטס ובי"ד רבני חב"ד באה"ק, נתנו גם הם את הסכמתם לספר. את נוסח ההסכמה של בי"ד רבני חב"ד כתב המזכיר הרב ירוסלבסקי ועליו חתמו שאר חברי הבית הבית דין. הסכמה מיוחדת נפרדת העניק הרב מרדכי שמואל אשכנזי ע"ה, גיסו של - יבדלחט"א - הרב וולפא, בו מביע את בטחונו ש"ספר זה יביא לחיזוק האמונה בביאת גואל צדק בימינו ממש. עד אשר מראה באצבעו ואומר זה, זה היום קוינו לו, כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

בתחילת חודש כסלו יצא הספר מבית הדפוס אל חנויות הספרים והופץ בהיקף נרחב. ידיעות וכתבות עיתונאיות התפרסמו על הספר הייחודי ובחלקם אף רואיין הרב וולפא. במכתבו של הרב וולפא לרבי מי"ד כסלו תשנ"ג, כעבור כשנה, אנו קוראים שעד אז הספר "הופץ ב"ה בכ-5,000 עותקים וגרם להתעוררות גדולה בעיקר בין אנ"ש, שבכמה מקומות קבעו בזה שיעור ברבים, וכן הופץ קצת גם בין אלו שאינם מאנ"ש, וחולק על ידי לרבנים חשובים וכו".

אצבע קטנה בפקיחת העיניים

במקביל להדפסת והפצת הספר, פתח הרב וולפא בסבב הרצאות ושיעורים בהם נאם בקו של הספר - קבלת מלכותו של מלך המשיח. כנסים במהלכם נאם הרב וולפא בתכנים אלו התקיימו בבני ברק, ירושלים, לוד, עמנואל ועוד,

שכבר דיווחו ע"ז . . אני מאושר שיש לי אצבע קטנה בענין של "לפקוח את העינים" ומודה לה' שנותן לי האפשרות לפעול בזה".

אמנם גם באותה תקופה כתב הרבי מענה 'מסייג' ו'מגביל' בקשר לאחת מפעולותיו של הרב וולפא. היה זה בקשר לקונטרס 'קבלת פני משיח צדקנו' אודותיו אנו קוראים במכתבו הנ"ל: "הייתי היום בכפר חב"ד להגיה באופן סופי הקונטרס בענין קבלת פני משיח צדקנו אשר כתבתי בעיקר עבור חוגי ירושלים ובני ברק וכו', ור' מנחם ברוד שי' דואג להדפסה לאחר שר' יוסף יצחק פריז שי' ממונטריאל השיג תרומה לזה". תוכנו של הקונטרס היה שאלות ותשובות על סדר התגלות המשיח על פי הרמב"ם, תמצית מתוך הספר 'יחי המלך', אלא שבקונטרס זה נכללו ביטויים ורמזים גלויים יותר אודות זהותו של משיח.

מסיבות שונות שאכ"מ, בסופו של דבר שיגר הרב וולפא את הקונטרס להנהלת נשי חב"ד בארה"ב (שזכו לכמה עידודים באותה תקופה בקשר לפעולות אודות קבלת המלכות), כדי שהן ידפיסו ופיצו את הקונטרס. הן שלחו את טיוטת הקונטרס אל הרבי וביקשו הסכמה להדפיסו. בי"ג אדר הוציא הרבי מענה בענין: **"מכבר ענית לך שמהאמרים כאלה מרחיקים כו"כ מלימוד דא"ח - היפך הפצת המעינות חוצה"**.

בקשר עם יום הבהיר י"א ניסן תשנ"ב - מלאת צדי"ק שנה להולדת הרבי, הוציא הרב וולפא את הקונטרס בהשמטת אותם רמזים וביטויים גלויים אודות זהותו של משיח. גם לקונטרס זה קיבל הרב וולפא את הסכמת בית דין רבני חב"ד באה"ק ורבנים חשובים נוספים בדוגמת הרב פנחס הירשפרונג ע"ה ויבלחט"א הרב מאיר מאזוז.

על הדפסת והפצת הקונטרס אנו קוראים במכתבו של הרב וולפא לרבי מי"ד כסלו תשנ"ג: "הקונטרס קבלת פני משיח צדקנו שנדפסה בערב פסח תשנ"ב (ובה שאלות ותשובות בעניני גאולה ומשיח), הופצה בכ- 20,000 עותקים באמצעות בתי חב"ד שבארץ הקודש, וכן נשלחה בדואר לאלפי רבנים, וחולקה בבתי כנסיותך בבני ברק ובירושלים, וגם בזה קבעו במקומות רבים שיעורי לימוד ברבים, והיו תגובות חיוביות מאד מכל החוגים".

ספר

יחי המלך המשיח

כשהקריא המזכיר הריל"ג את המילים בשאלתו "האם נכון הדבר" נענע הרבי
בראשו הק' לחיוב.

הספר "יחי המלך המשיח" הופיע בחודש מרחשון תשנ"ג והוא נכתב בעקבות פסק הדין שנחתם ע"י עשרות רבנים ופורסם ביום הבהיר י"א ניסן תשנ"ב - סיום שנת הצד"ק, הקובע כי הרבי הינו בחזקת משיח. פסק דין זה היה ראשוני בפומביותו והחלטיותו, ולפיכך התהווה צורך לבאר את נימוקי הפסק ויסודותיו ההלכתיים. עידודיו הקבועים של הרבי לשירת ה"יחי" מני שמח"ת תשנ"ג היוו אף הם רקע להוצאת הספר לאור בתקופה זו.

הספר, שנקרא "יחי המלך המשיח" כהמשך לספר הקודם "יחי המלך", ערוך בצורת שאלות ותשובות. בסוף הספר הודפס נוסח הפסק-דין עם מקום לחתימה, עבור רבנים המעוניינים להצטרף לפסק.

במכתבו של הרב וולפא לרבי מי"ד כסלו תשנ"ג הוא כותב לרבי באריכות ובפרוטרוט אודות הספר הטרי:

"הספר החדש 'יחי המלך המשיח' שנדפס ביום כ' מרחשון תשנ"ג, (וענינו לבאר על פי ההלכה שכ"ק אדמו"ר שליט"א הוא מלך המשיח), הופץ עד עתה בכ-

2500 עותקים והשבוע מדפיסים עוד 2500. ספר זה עבר ביקורת של כמה וכמה ידידים מבינים מרבני אנ"ש (כגון הרב מענדל וועכטער שי' ועוד) ושיניתי הרבה דברים לפי הביקורת שלהם, ואח"כ קיבלתי הסכמת כל רבני אנ"ש בארה"ק והבד"צ בקראון הייטס ועוד רבים מרבני אנ"ש בעולם, וכן הסכמות מרבנים שאינם מאנ"ש בארה"ק כגון הרב הראשי ר' מרדכי אליהו והרב עובדיה יוסף והרב מאיר מאזוז ועוד.

עצם ענין ההסכמות עשה רעש גדול מאד, ובאחד העיתונים ניסו [...] להסתייג בקול ענות חלושה שההסכמה ניתנה ללא ידיעת כל הפרטים שבספר, אבל האמת היא שהרב אליהו קיבל ממני את כל הספר וידע בדיוק על מה מדובר ונתן ההסכמה בלב שלם, וגם הרב עובדיה קיבל ממני הספר בידיו בלי ממוצעים אבל לא ידוע לי אם הוא קרא בזה אע"פ שהיה אצלו זמן רב, ואח"כ ראינו אותי ברדיו והסברתי כל הנ"ל וסיפרתי על מה שידוע לי מהערצה שהרב יוסף רוחש לכ"ק אדמו"ר שליט"א כפי שמתבטא במה שכתב בספר "כבוד חכמים עטרת פז" ועוד, וכן מהכבוד שיש לכ"ק אדמו"ר שליט"א אל הרב יוסף (וספרתי שהרב יצחק גליק ז"ל סיפר לי שהיה נוסע עם הרב עובדיה לשמש אותו באירופה על פי ציווי כ"ק אדמו"ר שליט"א), וב"ה השיחה הזו ברדיו עשה רושם רב, וקיבלתי על זה הרבה תגובות מעודדות.

הדגשתי ברדיו וגם במכתבים בעיתון יום השישי שבשעה שאומרים שיש אדם בדורנו שהוא בחזקת משיח, אין הכוונה שכבר התחילה הגאולה, וביארתי היטב את שני הענינים על פי שיטת הרמב"ם, וכמובן שאת כל השיחות שהיו ברדיו וגם בעיתונים התחלתי וסיימתי בקריאה "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד".

וברצוני להעיד בזה שמבין עשרות שיחות אישיות ומכתבים רבים ושיחות טלפון שקיבלתי לאחר פרסום הספר, לא ראיתי אף רמז לכך שח"ו הספר הרחיק מישהו מלימוד דא"ח, ואדרבא, שמהתגובות של כל מיני סוגי אנשים, חסידי ברסלב, קרלין, ירושלמים, ליטאים וכו' נתברר אצלי מעל צל של ספק שזה מלהיב מאד את כולם, ועוד טלפנו עלי וכתבו לי הוספות ורמזים שעלו בדעתם בעת קריאת הספר. כמו"כ מגיעים כל הזמן מכתבים מאברכי כוללים ותלמידי ישיבות מכל החוגים ליטאים, חסידים, מרכז הרב קוק וכו', השואלים שאלות שנתעוררו אצלם עם קריאת הספר ואני משתדל לענות להם מיד בכתב על כל השאלות.

ונודע לי בברור על כמה הנחשבים לאדמו"רים וראשי ישיבות שאינם מחב"ד שאמרו ברבים הם מקבלים את הענין שכ"ק אדמו"ר שליט"א הוא מלך המשיח

. . כמו כן כל סגנון המאמרים שהיו בעיתונים (אפי' מהנקראים חילוניים) אודות הספר, היה מאד חיובי, ובאופן שאת הענין שכ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח הם כותבים בפשיטות, והחידוש אצלם הוא רק הענין של חיים נצחיים".

את ענין זה במכתבו מסיים הרב וולפא בבקשת "ברכת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א להצלחה בכל פעולות אלו בכתב ובעל פה, ובאופן של מוסיף והולך, ובקרוב נזכה לראות מלך ביופיו, המדבר אל בני ישראל ויסעו, בבריאות הנכונה והצלחה אלוקית לעיני כל ישראל".

הרבי מעודד

בעקבות כינוס השלוחים בו הייתה התעוררות גדולה בנוגע לענייני גאולה ומשיח, כתב לרבי הרב יהורם שי' אולמן (מהשלוחים בסידני אוסטרליה) בחורף תשנ"ג, שאצלו ה'געשמאק' הוא ללמוד עם בעלי בתים ומושפעים בספר החדש של הרב שד"ב וולפא 'יחי המלך המשיח' המדגיש שני דברים: א. מגדיר מיהו המשיח ב. מבאר כל הסוגיות וההלכות ברמב"ם והשיחות בענייני משיח, ושאל האם נכון הדבר, ובאם אכן נכון - מבקש ברכה להצלחה. כשהקריא המזכיר הריל"ג את המילים בשאלתו "האם נכון הדבר" ניענע הרבי בראשו הק' לחיוב.

תשובה נוספת אודות הספר ניתנה בשלהי חודש שבט תשנ"ג. היה זה במענה לשאלת השליח בארגנטינה הרב צבי שי' גרינבלאט אודות תרגום הפרק בספר 'יחי המלך המשיח' בו מוסברת ההלכה ברמב"ם בנוגע למלך המשיח, ומקשר זאת בטוב טעם לעובדה שהרבי הוא המשיח, ולהפיצו בכל ארגנטינה. הרב גרינבלאט הוסיף שזה ייעשה ע"י אחד שלא מאנ"ש, והרבי הניד בראשו הקדוש להסכמה - לתרגם פרק מהספר 'יחי המלך המשיח'.

ספר

מבשר טוב

אחר שהצטבר חומר רב, פנה הרב וולפא אל הרבי בחודש תשרי תשנ"ד
בשאלה האם להוציא לאור ספר שאלות ותשובות בנוגע לקבלת מלכותו של
הרבי כמלך המשיח, הרבי ענה ב"הסכמה וברכה".

בתחילת חודש כסלו תשנ"ג כתב ר' יעקב שי' לנצ'נר, מנהל המערכת הטלפונית "נחייג ונשמע", מכתב לרבי ושאל אודות פתיחת מדור במערכת של "שאלות ותשובות בעניני גאולה ומשיח", בו כל יהודי מארץ הקודש יוכל לצלצל ולשאול את שאלתו, ולאחר מכן תושמע תשובה מוקלטת מהרב וולפא. במענה לכך הואיל הרבי לתת את הסכמתו וברכתו הקדושה.

המערכת הוצפה בשאלות בנושאים העומדים על הפרק, משאלות כלליות בנושא הגאולה, על קמפייני הפירסום החב"דיים שנפוצו באותם ימים: "היכוננו לביאת המשיח" ו"ברוך הבא מלך המשיח", ועד לזהותו של הרבי כמלך המשיח. עניין רב עורר מעמד ה"סאטעלייט" שהתקיים ביו"ד שבט תשנ"ג, והרב וולפא סיפק תשובות רהוטות כיד ה' הטובה עליו ובסגנונו המיוחד. גם שאלות כלליות על דרכה של חסידות חב"ד ועל מנהגיה הייחודיים התלבנו במסגרת השיעורים.

במכתבו של הרב וולפא לרבי מי"ד כסלו תשנ"ג הוא כותב בענין זה: "השבוע התחלנו בסדרה של שיעורים בעניני גאולה ומשיח במערכת הטלפונית של "נחייג ונשמע" ברחובות. במשך שני ימים היו יכולים לשאול שאלות בטלפון, והיום התחיל השיעור הראשון שבו משמיעים את אחת השאלות שנבחרה (מבין 40 טלפונים שהגיעו) ועונים עליה, ובכל יומיים-שלושה יחליפו את השיעור לשאלה אחרת".

לאחר שהצטבר חומר רב, פנה הרב וולפא אל הרבי בחודש תשרי תשנ"ד בשאלה האם להוציא לאור ספר שאלות ותשובות בנוגע לקבלת מלכותו של הרבי מלך המשיח, הרבי ענה ב"הסכמה וברכה".

אף ספר זה ערוך בצורת שאלות ותשובות, בדומה לקונטרס "קבלת פני משיח צדקנו" והספר "יחי המלך המשיח".

לזכות

החתן הת' חיים דוד שי'
והכלה מרת עטיל ברכה תחי'
וילהלם

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת
ביום החמישי, ח"י כסלו, אור לחג הגאולה י"ט כסלו ה'תשפ"ה

ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' נחמיה ומרת נחמה דינה שיחיו וילהלם
הרה"ת ר' יוסף יהודה ומרת נחמה דינה שיחיו ליפוש

זקניהם

מרת רחל תחי' וילהלם
הרה"ת ר' שלום דובער הלוי ומרת בלומה שיחיו וולפא
הרה"ת ר' נתן ומרת רחל לאה שיחיו קנלסקי

ר"ד משיחת הרבי עם הרב יצחק זאב הלוי ע"ה וולפא
במהלך התוועדות י"ב סיון תשמ"ז

הרי"ז וולפא: שלום בער התקשר אלי מקרית גת (באמרו זאת חייך הרבי).
הוא ביקש למסור לרבי שמצב החובות מאד קשה
והוא נתון תחת לחצים, הוא מבקש ברכה.
הרבי (בחיוך): זאל זיין [=שיהי'] כאשר יענו אותו כן יפרוץ!
הרי"ז וולפא: שיוכל מתוך הרחבה לכתוב חלק שני
של הספר. [ידבר שלום, ראה בהתשורה]
הרבי: אמן! און שרייבן נאך חיבורים! [=ולכתוב עוד חיבורים!]